

PEŁNOŚĆ (40) *sb f*

e oraz o jasne.

sg *N* pełność (9). ◇ *G* pełności (16). ◇ *D* pełności (2). ◇ *A* pełność (7). ◇ *I* pełnością (1). ◇ *L* pełności (3). ◇ *pl N* pełności (1). ◇ *A* pełności (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Rzeczownik od „pełny”; to, że ktoś, coś jest pełne(-y) (31) :

a. Od znac. ‘dobrze napełniony’ (12) : Sąd czego pełny nalany gdy bądzye rużon czo nad pełnośc ma to uyleua *PatKaz I 2v; PatKaz III 125v.*

[*pełność czego* [= *co jest wypełnione*]: Pierwży znak pełności vlá/ gdy niewielkie bęczenie pżczoł z vlá łlychałz *Cresc 1571 605.*]

[*pełność czego* [= *czym jest wypełnione*]: *NAuczta Pálládus/ Księżycá Czerwcá pżczołom miód podkrawác/ ktorego iuż dołtałość y pełność po niektórych znakach może być poznána. Cresc 1571 605; gdy dziurki w plałtrzech iuż błonkami zámknione znak iełt pełności miodu Cresc 1571 606, 606.*]

Przen (2) : Wzyąto to ymyą marya oth morza Naprzod dla pełnośczy bo yako vmorzu yełt pełnośc y plynnye wżytkych uod tak wmaryey yełt pełnośc lałky y plynnye yey wżytwym ludzym *PatKaz III 125.*

pełność czego (1): á co rzeczém/ kiedybyłmy iey [*wody*] tyle dali náłzym/ co tégo rzemiółlá [*tj. picia*] profelsią máią? byłoby to dobrze/ y zwyczáiowi w pićiu/ y pełności nátur ich dogadzáięc *Oczko 19v.*

a. O stanach chorobowych (8) : Zagrzewaią też thi ftróie [*bobrowe*]/ wyłufzaią y wycieńczaią, przeto tim czo kurcz cierpią z pełności: albo drzenie: barzo pożytheczne *FalZioł IV 8a, V 7, 61; Vízóm* tenze pożytek z tych wód dáć łye może/ gdy w nich ropá/ ośtrupienié/ záleżenié/ álbo głuchość z pełności iáka łye nayduie *Oczko 14v.*

pełność czego [= *co jest wypełnione*] (2): Plynienie nieczyłtości z vřzu/ bywa z pełności głowy v dziecięcia z flegmiftey wilkości. *FalZioł V 40, II 9d.*

pełność czego [= *czym jest wypełnione*] (1): Iełtli też taka zagniłość [...] na łpodku vriny będzie. Znamionuie trełtanie nyrek/ biodr/ mechierza/ y takiełz v niewałt [!] macicze/ z pełności takiey nieczyłtey zagniłości. *FalZioł V 9v.*

W połączeniu z przymiotnikiem odrzeczownikowym (1): tha żyła ktorą zową główną iełt dołwiadcżona naprzeciw pełności główney/ boleniu y rozdymaniu iey. *FalZioł V 58v.*

b. Od znac. ‘zawierający wiele’ (12) :

a. Od znac. ‘w którym jest dużo rzeczy policzalnych lub mierzalnych’ (3) : Lecz vczeni wiedzą/ iż takie łłowá *in ofus*, pełność známionuią/ iáko *vinofus vino plenus, vlcerofus vlceribus plenus WujNT 194.*

pełność czego (2): ták że fie záleią zupełnie włlyłthkie polá/ y włlyłtkie źrzodłá pełnością wod mnogich/ y rozwałá miáłtá *Leop 4.Esdr 15/41; CzechEp 309.*

β. Od znac. ‘posiadający jakąś cechę’ [czego] (1) : bog wżytkyego dobrego pełnośczy połozyl w maryey *PatKaz III 111.*

γ. Od znac. 'będący obiektem oddziaływania' (8) : *PatKaz I 2v*; wktorey [Maryi] myełzkacz myal bog y bycz pełną lałky y wżytkyey łzwyatołzczy łktorey pełnołzczy na nas wżytky łyny adamoue lałka *PatKaz III 92*.

Wyrażenie: »pełność łaski« (5): [Matka Boża] Rołkazuie łprawiedliwym/ ołwiéztá ié lałká bożą/ ij nad grzéłłnymi w nágorłłych grzéłchach/ bo włlytcy s pełnołci iéy lałki/ pociéłłenié bierzá *OpecŻyw 189v*; *PatKaz I 1*; *PatKaz III 97v, 110v, 125v*.

W przen (1) : O nyeuyáto pełna y vyáčzey nyłz pełna lałká łktorey pełnołzczy plynienya ozyuya wżytko łzthworzeny *PatKaz III 92*.

c. Od znac. 'doskonały' (6) :

pełność czego (1): Mátheułz/ Márek/ Lukałz/ y Ian/ woz o czterzech koniach Páńłki/ y práwy kor Cherubinow/ co łie wykáda [!]/ pełność vmieiętnołci *Leop *B4v*.

α. O Bogu i Chrystusie (5) : *KrowObr 153*; *BibRadz II 120c marg*; A z pełnołci iego [et de plenitudine eius] mychmy wżyłscy wżięłi/ y łáłkę zá łáłkę. Abowiem [...] łáłká y prawdá przez Iełufá Chriłtułá łię słáłá. *WujNT Ioann 1/16* [przekłád tego samego tekstu *KrowObr, BibRadz*]; [Bowiem tak łie było podobało Oicu żeby w panie Chriłtułie pełność włlyłtka miełzkałá *UstKołciel 30*].

Wyrażenie: »pełność bostwa« (2): *Grzegłłm 66*; iż to nie tylko widźieli/ áłe z vwazánim wypátrowáli/ y rękómá dotykali/ oney chwały/ to iełt/ pełnołci bołtwá w cíele iego *CzechEp 144*; [w Chriłtułie przemiełzkałá/ włlyłtka pełność Bołtwa cíelełtnie. *UstKołciel 4v*].

d. Od znac. 'całkowity' (1) :

Wyrażenie: »w pełności czasu« = *w normalnym terminie (1)*: bo łyá tam poczyna yéłyen gđzye kozda rzecz czo łyá rodzy ku pozyłtku przychodzy tak tha panna łłufznye łyá tego czałfu urodzyłá ktora wpénołzczy czałfu nam criłtułá urodzyłá *PatKaz III 114*.

2. Zawartość, to co się w czymś znajduje; plenitudo Vulg [w tym: czego (5)] (6) : Tui łunt coeli et tua ełt terra: orbem terrae plenitudine eius tu fundałti [...]. Twoie łá niebiołá y twoia iełt ziemia/ tis zbudował okrág ziemie y wżyłtkę iey pełnołc *WrółŻołł 88/12*; *LubPs T5, V5v, V6v*; Wykrzykaycie przed oblicznołciá krolá Pána/ niech łie wzrułłfy morze y pełność iego *Leop Ps 97/7, Is 42/10*.

3. Wypełnienie, zrealizowanie [czego] (1) :

Szereg: »pełność albo wypełnienie« (1): Táć łáłká łprawuye w nas miłóć ku bogu y ku bliźnyemu/ ktora yełt/ konyec przykazána/ á pełnołć/ álbo wypełnyenye zakonu. *KromRozm II n2*.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (2) :* Plenitudo. Fuile. Pełnołcz *Mymer*¹ 34; *Mącz 304c*.

Cf NIEPEŁNOŚĆ, PEŁNIA

JDok, (AŻ)